

Gunilla Hjelm-Wahlberg

För kännedom:
Socialnämnd eller motsvarande
Förvaltningschef inom socialtjänsten eller motsvarande

Kommunstyrelserna i Stockholms län

Samverkansavtal mellan länets kommuner och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå i Stockholms län om den verksamhetsförlagda utbildningen

KSLs rekommendation

KSLs styrelse beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2014 att rekommendera länets kommuner att anta samverkansavtal om verksamhetsförlagd utbildning inom vårdområdet.

Ärendebeskrivning

Behov av personal med högskoleutbildning ökar inom kommunal vård och omsorg. Boende på särskilda boendeformer kräver mera hälso- och sjukvårdsinsatser.

Sociala välfärdsberedningen beslutade den 2 februari 2013 att uppdra åt KSL-kansliet att tillsammans med Centrum för klinisk utbildning (CKU) ta fram förslag på ett länsövergripande avtal om verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

CKU har ett länsövergripande samordningsansvar för VFU avseende högskoleutbildningar inom vård och omsorg. CKU ser att behovet av kliniska utbildningsplatser ökar och önskar avtal med kommunerna om praktikplatser.

Syftet med avtalet är att stärka den verksamhetsförlagda utbildningens kvalitet, bidra till vårdgivarnas kompetensutveckling och stimulera till gemensamma forsknings- och utvecklingsarbeten.

Genomförande

Ett förslag till avtal har arbetats fram mellan projektledare från KSL och CKU. Som förslag har KSLs länsövergripande samverkansavtalet om den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen använts.

Projektet startade med en samverkanskonferens med företrädare från högskolorna, kommunerna och privata aktörer i november 2012. Projektledaren träffade därefter 10 kommuner, alla stadsdelar och samtliga FoU-enheter för en nulägesbeskrivning och för att efterfråga behovsbilden.

En tjänstemannaremiss gick ut till hela länet mellan 25 juni-31 september 2013. 19 av länets kommuner svarade.

De flesta kommuner var övervägande positiva men hade synpunkter på att:

- antalet VFU-platser per tillsvidareanställd sjuksköterska är för högt.
- det innebär en ny kostnad att ha en VFU-samordnare i varje kommun.
- hur ska en AKA (adjungerad klinisk adjunkt) finansieras?
- hur hanteras de privata aktörerna när man inte skrivit in detta i förfrågningsunderlagen/avtalen?
- hur sjuksköterskorna kunskapsmässigt ska klara av att hantera ett ökat antal studenter?
- hur används FoUU (Forskning utbildning utveckling) enheterna?

Dialog och förankring

Förslaget har tagit hänsyn till de synpunkter som kom in och ytterligare samverkanskonferens genomfördes den 15 november 2013 med företrädare från kommuner, högskolorna och FoU-enheterna för att förankra det föreslagna avtalet.

Ärendegång

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i KSLs styrelse. KSL överlåter till kommunen att fatta beslut enligt gällande delegationsordning.

Kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden genom att sända in protokollsutdrag eller annan beslutshandling.

Beslut om antagande är att likställas med undertecknande.

Svarsperiod

KSL önskar få kommunens ställningstagande senast den 1 december 2014 med e-post till registrator@ksl.se.

Alternativt till

Kommunförbundet Stockholms Län
Box 38145
100 64 STOCKHOLM

Hantering av originalavtal

1. KSL tar fram originalavtal som först undertecknas av högskolorna.
2. Kommunernas protokollsutdrag läggs som bilagor till originalavtalet.
3. När samtliga parter antagit avtalet skickas kopia på avtalet i sin helhet till samtliga parter.
4. Originalavtalet diarieförs och förvaras av KSL.

Frågor och information

Frågor med anledning av detta, välkommen att kontakta Gunilla Hjelm-Wahlberg, telefon 08-615 96 40, e-post gunilla.hjelm-wahlberg@ksl.se.

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Elisabeth Gunnars
1:e vice ordförande

Madeleine Sjöstrand
Förbundsdirektör

Bilaga – Förslag till Samverkansavtal

Samverkansavtal om verksamhetsförlagd utbildning inom vårdområdet

Stockholms läns lärosäten och Stockholms läns kommuner är överens om att stärka och fördjupa den ömsesidiga samverkan för vårdutbildningarna. Med detta avtal fördjupas och stärks detta samarbete. I avtalet beskrivs samverkan och organisation av den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU).

§1 Parter

Detta avtal är tecknat mellan Stockholms läns kommuner och Karolinska Institutet, Ersta Sköndal Högskola, Röda Korsets Högskola och Sophiahemmet Högskola (nedan benämnda lärosäten) med vårdutbildningar i Stockholms län. Utbildningsprogram anges i bilaga 1.

§2 Syfte och intentioner

Samverkan syftar till att tillgodose behovet av VFU-platser, stärka den verksamhetsförlagda utbildningens kvalitet, bidra till vårdgivarens kompetensutveckling samt stimulera till gemensamma forsknings- och utvecklingsarbeten. Samverkan innefattar såväl VFU som handledarutbildning och dimensionering av vårdutbildningen i länet.

De lärosäten och kommuner som undertecknat detta samverkansavtal är intresserade av att samverka och skapa förutsättningar för ett gemensamt FoUU-arbete (Forskning, Utveckling, Utbildning) i syfte att utveckla verksamheten, samt verka för en ökad vetenskaplig kompetens hos vårdpersonal och ledning inom i första hand äldreomsorg.

Lärosätena ansvarar för att i dialog med kommunerna tillhandahålla nödvändig information om inriktning och lärandemål för den kliniska utbildningen, samt enligt överenskommelse bistå i nödvändig kompetensutveckling.

Utifrån dessa förutsättningar ansvarar kommunerna för att de kliniska utbildningsplatserna håller den kvalitet och inriktning som följer examenskrav för respektive utbildning.

I kommunens ansvar ovan ingår att säkerställa att alla vårdstuderande ska handledas *huvudsakligen* av vårdpersonal med för den vårdstuderandes examen rätt inriktning och ämne. Ambitionen är på sikt att alla handledare har genomgått handledarutbildning i enlighet med den pedagogiska kompetenstrappa som Centrum för Klinisk Utbildning (CKU) rekommenderar (bilaga 2). Under avtalsperiodens första två år är målsättningen att så många VFU-handledare som möjligt ska beredas möjlighet att genomgå i första hand en webbaserad introduktion och i andra hand en poängsatt utbildningsaktivitet (t ex motsvarande en veckas kurs). En tredje utbildningsnivå riktad till huvudansvarig handledare utgörs av *Högskolepedagogik för lärare och handledare i verksamhetsförlagd utbildning* 7,5 hp eller motsvarande kurs. I de flesta fall ges samtliga kurser på deltid samt med inslag av distansutbildning.

Ovanstående formuleringar rör huvudsakligen kompetensutveckling i pedagogik. En ambition är att inom ramen för detta samverkansavtal skapa möjligheter för berörda personalgrupper att utveckla även sina ämnesmässiga yrkeskompetenser, t ex inom geriatrik.

§3 Organisation

I samverkan mellan lärosäten och kommuner ska VFU-placering ske på sådant sätt att det säkerställs att varje student får en plats inom rätt verksamhetsområde samt med kompetent handledning. Lärosäte och kommun ska sträva efter att etablera en överbyggande pedagogisk struktur med hjälp av klinisk adjunkt och/eller lektor samt adjungerad klinisk adjunkt (s.k. AKA), med huvudsaklig placering i omsorgsverksamheten.

Respektive part i denna överenskommelse ska ha en tydlig VFU-organisation i den mening att övriga parter ska veta vem som är övergripande ansvarig för VFU-placeringar vid lärosäte och kommun (inkl privata entreprenörer).

Vid placeringen ska i möjligaste mån hänsyn tas till studentens resväg/restid till VFU-platsen. Dock är kravet på rätt ämne överordnat studentens preferenser avseende geografisk placering.

Inom ramen för detta avtal ingår VFU-platser hos kommunala vård- och omsorgsgivare, men avtalet syftar även till att framtida överenskommelser med privata entreprenörer som verkar enligt Lagen om Offentlig Upphandling (LoU) samt

Lagen om Valfrihetssystem (LoV) innehåller tydliga kravspecifikationer rörande utbildningsåtagande.

En viktig förutsättning för denna samverkan är att kommunerna ges tillgång till det webb-baserade verktyget Kliniskt PlaceringsProgram (KliPP) som används för effektiv och transparent administration av VFU-placeringar i hela Stockholms län (se bilaga 3). En fortsatt utveckling av KliPP bör ske i samverkan mellan parterna.

För bästa möjliga samverkan, kvalitet, planering, handledarutbildning, utvärdering av gällande avtal samt för inventering av uppslag till möjliga praxisnära forskningsprojekt ska lärosätena samverka sinsemellan och med kommunerna. Detta sker bland annat genom att CKU och KSL årligen anordnar en Samverkanskonferens mellan kommunala företrädare och högskolorna för uppföljning, utvärdering och dialog runt avtalet.

§4 Lärosätenas åtaganden

Det övergripande ansvaret för den kliniska undervisningen och ansvaret för examinationer åligger lärosätena.

Lärosätet ansvarar för att

- fortlöpande informera om utbildningsprogrammen till mottagande enheter inom kommunen genom att ge aktuell information om innehållet i utbildnings- och kursplaner till handledare
- planering av den verksamhetsförlagda utbildningen görs i samarbete med företrädare för verksamheten
- kliniska lärare vid universitetet är tillgängliga för kontakt med såväl studenter som handledare,
- handledarträffar anordnas regelbundet

För nödvändig framförhållning så ska lärosätena senast 15 mars inför höstterminen och 15 september inför vårterminen meddela kommunerna om förläggning av VFU-perioder och det kommande behovet av VFU-platser inom de olika ämnesområdena. Detta sker företrädesvis via webbverktyget KliPP.

Uppgifter om studenter som gör studieuppehåll, studieavbrott eller på annat sätt inte kan delta i den beställda placeringen skall lämnas via KliPP senast två veckor innan placeringen börjar. Vid avbeställning senare än den ovan nämnda tiden, åtar sig lärosätet att utbetala ersättning till vårdgivaren i enlighet med § 6 nedan.

Lärosätena ska inom ramarna för denna överenskommelse erbjuda kommunerna (inklusive privata entreprenörer) möjligheter till fortbildning för personal inom vård/omsorg, samt medverka till att kommunerna får information om adekvata forsknings- och utvecklingsprojekt. Dessa insatser riktar sig huvudsakligen till vård- och omsorgspersonal med högskoleexamen eller motsvarande. En viktig ambition

med överenskommelsen är också att stimulera till nya gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt.

Omsorgspersonalens fortbildning ska i möjligaste mån vara kostnadsfri och rymmas inom CKU:s eller lärosätenas befintliga utbildningsuppdrag, t ex i form av fristående kurser. Vid behov inrättas ett övergripande Utbildningsråd för gemensam optimering av utbud och upplägg.

§5 Kommunernas åtaganden

Kommunen ska, utifrån utbildningarnas styrdokument (utbildningsplan samt kursplaner) och i samarbete med lärosätena, ansvara för genomförandet av VFU.

I samverkan och dialog med berörda lärosäten ställer kommunen det antal platser till förfogande som tillsammans med länets övriga avtalsskrivande kommuners platser motsvarar lärosätenas behov av VFU-platser inom omsorgsverksamhet. Rutiner för detta ska tas fram och revideras vid den gemensamma årliga Samverkanskonferensen.

Kommunen skall vara beredd att ta emot en vårdstuderande under minst 6 veckors VFU per heltidsbefattning och år inom den omsorgsverksamhet som kommunen ansvarar för. Detta innebär t ex att en enhet som har sjuksköterskor på två halvtidstjänster (= en heltidstjänst), bör ta emot en sjuksköterskestudent å 6 veckor under ett år.

Kommunerna ska svara för kontakter kring VFU-platser med sina privata entreprenörer som finns belägna i den egna kommunen och målsättningarna i detta samverkansavtal gäller även för de privata entreprenörerna.

Kommunerna ska utse övergripande VFU-samordnare och skapa förutsättningar för genomförande av utbildningsuppdraget och deltagande i handledarutbildning.

Via KIIPP ska kommunerna rapportera in uppgifter om tillgängliga platser. Inrapportering sker senast 1 mars för höstterminen och 1 september för vårterminen.

Ev större förändring av antal platser som står till förfogande, eller avbeställning av en placering, meddelas från omsorgsenheten till kommunens VFU-samordnare senast 4 veckor före placeringens första dag. VFU-samordnare ansvarar för att ny placering hittas.

För respektive kommun specificeras i huvuddrag antal VFU-platser inom olika verksamhet (se bilaga 4).

§6 Ekonomisk ersättning

Lärosätet ersätter verksamheten för dess åtagande avseende VFU med 1468 kr per student och vecka, beräknat i 2013 års priser (3-5 dagar = 1 vecka, kortare tid ersätts per dag: 1 dag=1/4 vecka, 2 dgr = 2/4 vecka). Detta överensstämmer med överenskommelse gällande för VFU inom Stockholms läns landsting. Utbetalning av ersättning sker mot faktura efter att placeringen har genomförts. Verksamheten lämnar faktureringsunderlag till lärosäten med betalningsvillkor på 30 dagar. Observera att fakturor till lärosätena ska faktureras terminsvis. Fakturan bör inkomma till lärosäten senast 15 juni för vårterminen och 15 december för höstterminen. Prisjustering sker årligen per den 1 januari med början den 1 januari år 2014. Ersättningsbeloppen till verksamheten ska, på samma sätt som görs för anslagen till universitet och högskolor avseende grundläggande högskoleutbildning och forskning/forskarutbildning, räknas upp till löpande års prisnivå med beaktande av besparingar eller utgiftsminskningar som riksdagen beslutar om för nämnda anslag.

Följande uppgifter ska finnas på fakturan:

- Postgiro-/bankgirokonto som pengarna ska betalas till
- Summan som ska betalas (obs! momsbefriat)
- Studentens namn och placering, praktikperiod
- Verksamhetens organisationsnummer, kontaktperson och telefonnummer

Kommunen är berättigad till ersättning oavsett om studenten godkänns vid examination eller inte, under förutsättning att man fullgjort sin del av avtalet. I de fall en student gör om en VFU-period utgår ersättning till verksamheten på lika villkor som för samma tidigare genomgångna ordinarie period.

Om studenten uteblir från VFU-placeringen utgår ändå ersättning till verksamheten för hela den avsedda VFU-perioden. För att slippa betala ersättning så måste lärosätet avbeställa en placering tidigare än 2 veckor före placeringens början.

§7 Samråd under avtalstiden

Lärosäten och kommunerna är överens om att upprätthålla en dialog om avtalet under avtalstiden. Detta sker via utsedd kontaktperson som utses av Kommunförbundet Stockholms län (KSL) och från lärosätena, vilka har hand om kontakter med respektive part och bereder frågor som kan dyka upp. Parterna är även överens om att inför den årliga Samverkanskonferensen följa upp VFU-verksamheten och hur avtalet fungerar samt även följa utvecklingen av KliPP.

§8 Avtalstid

Avtalet omfattar perioden 1 april 2014 - 31 december 2016 och förlängs med ett år i taget om ingen av parterna säger upp det. Uppsägning ska ske skriftligt senast den

30 juni för att uppsägningen ska träda i kraft vid respektive årsskifte. Om förutsättningarna för avtalet förändras under avtalsperioden ska nya förhandlingar upptas om någon av parterna begär det. Förändringar och tillägg gällande detta avtal ska göras skriftligen och undertecknas av parterna. Bilagor till avtalet kan uppdateras i samband med den årliga Samverkanskonferensen och ska omgående göras tillgängliga för samtliga avtalsparter.

Datum:

Karolinska Institutet

Underskrift

Namnförtydligande, titel

Datum:

Röda Korsets Högskola

Underskrift

Namnförtydligande, titel

Datum:

Ersta Sköndal Högskola

Underskrift

Namnförtydligande, titel

Datum:

Sophiahemmet Högskola

Underskrift

Namnförtydligande, titel

För kommunerna är beslut om antagande av samverkansavtal att likställas med undertecknande. Protokollsutdrag från kommunerna bifogas avtalet.